

Frederikslund Skov Plejeplan 2026-2041

UDKAST

RUDERSDAL
KOMMUNE

KOLOFON

Titel: Frederikslund Skov - Plejeplan 2026-2041
Version 1

Udarbejdet af Rudersdal kommune, By og Miljø - Trafik og Landskab, Byplan samt Klima Natur og Miljø, i samarbejde med Natur360.

Vedtaget af Rudersdal Kommunes Klima- og Miljøudvalg og Arkitektur- og Byplanudvalg den 3. december 2025.

Fotos: Natur360, medmindre andet er nævnt

Alle fotos er taget i Frederikslund Skov

Forsidefoto: Udsigtskile over Furesøen fra Mindesten.
Bagsidefoto: Parasola sp. svamp, Mette Alkjær.

INDHOLD

Kapitel 1 - Indledning	2
Kapitel 2 - Administrativ status	4
Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse	8
Kapitel 4 - Plejeforslag	18
1. Mose og Ellesump	20
2. Eg og bøg på muld	24
3. Eg og bøg på muld og mor	28
 Referencer	 32
 Bilag	 34

Kapitel 1 - Indledning

Denne plejeplan er gældende for den fredede Frederikslund Skov.
Plejeplanen omfatter et samlet fredet område på ca. 37 ha.

Frederikslund Skov er beliggende i den vestlige del af Rudersdal Kommune mellem Furesøen og Kongevejen, gennemskåret af S-banen, og er ejet af Rudersdal Kommune.

Den vestlige del af Frederikslund skov grænser op til Vaserne, der ligger nordvest for skoven. Vaserne er et af kommunens vigtige naturområder og er fredet. Den vestlige del af Frederikslund Skov er ligesom Vaserne udpeget som Natura 2000-område.

Plejeplanen er udarbejdet på baggrund af Fredningsnævnets kendelse af 20. januar 2023 om revision af Frederikslund Skov fredningen i Rudersdal Kommune med respekt for fredningens formål og bestemmelser.

Sortspætte, Mette Alkjær

Plejeplanen er Rudersdal Kommunes redskab til at opretholde fredningens formål og bestemmelser. Planen danner rammerne for hvad der kan ske i det fredede område, og samtidig skal den formidle skovens værdier. Plejeplanen indeholder konkrete forslag til både større og mindre plejetiltag, samt forslag til hvordan den løbende pleje kan udføres, så de enkelte plejetiltag indgår i en helhed.

Plejeplanen indledes med en redegørelse for de administrative forhold, der gør sig gældende i det fredede område, og herefter følger en generel beskrivelse af de geologiske, landskabelige, natur- og kulturhistoriske, biologiske samt rekreative værdier i området.

Frederikslund Skov er i forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen blevet inddelt i 3 delområder. Delområderne gennemgås enkeltvis i kapitel 4, med en kort beskrivelse af delområdets nuværende tilstand, drift og brug. Herefter gennemgås en række målsætninger for arealet efterfulgt af konkrete forslag til pleje for opnåelse af målsætningerne.

Plejen af skoven sker i overensstemmelse med Rudersdal Kommunes Skovstrategi og Biodiversitetsstrategi.

Sidst i plejeplanen findes bilag med generelle beskrivelser af de forskellige plejemetoder, der foreslås i plejeplanen.

Havørn, Mette Alkjær

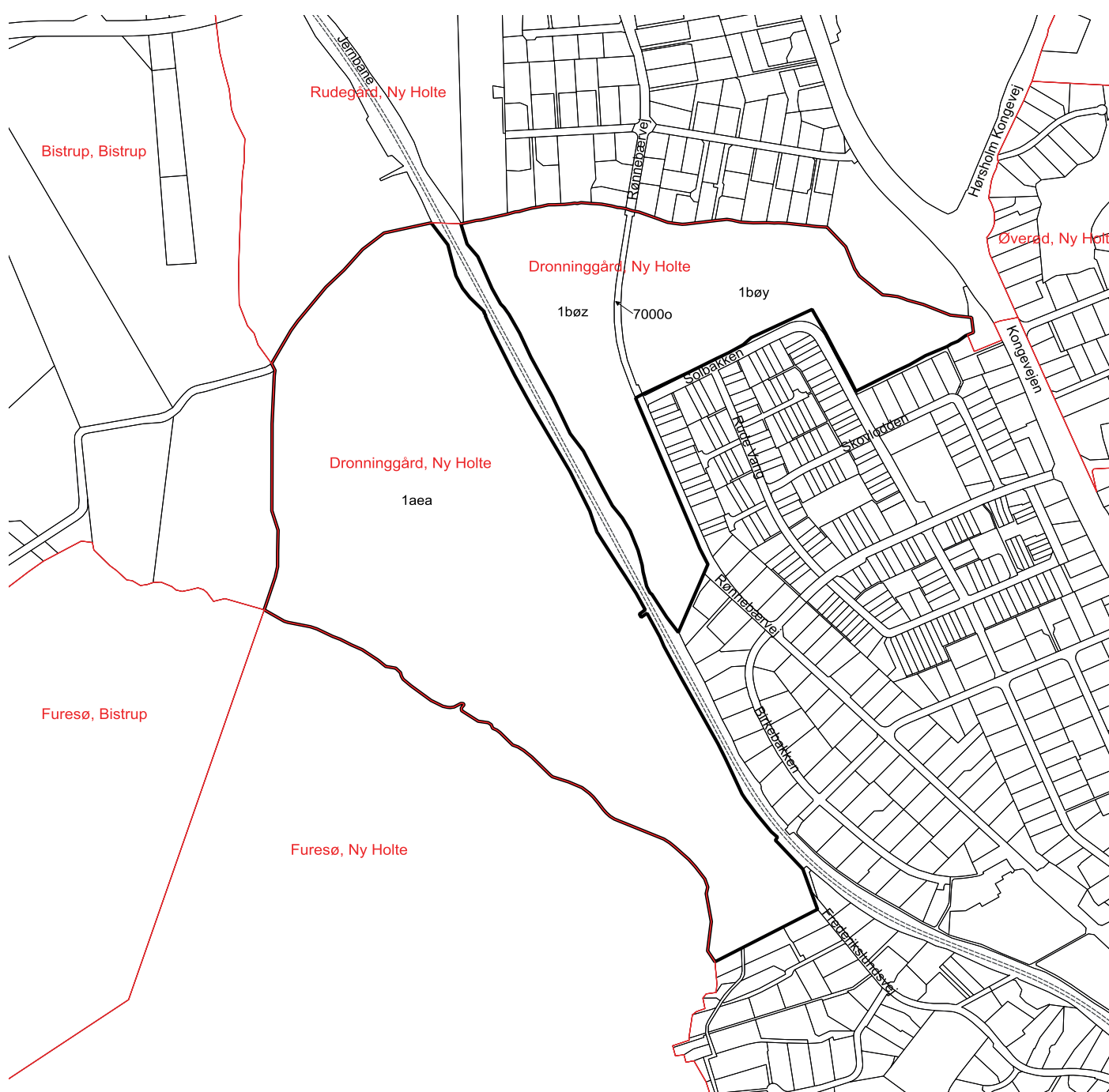
Kapitel 2 - Administrativ status

Fredningskendelsen

Fredningsnævnet for København har den 20. januar 2023 truffet afgørelse om revision af Frederikslund Skov fredningen i Rudersdal Kommune. Sagen blev rejst den 27. januar 2020 af Rudersdal Kommune.

Fredningsforslaget omfatter matrikelnumrene 1aea, 1bøz og 1bøy Dronninggaard, Ny Holte, i alt cirka 37 hektar.

Matrikelnummer 1aea er omfattet af en eksisterende fredningsdeklaration vedrørende Frederikslund Skov og Furesøparken, tinglyst den 12. april 1946.

Fredningen har til formål at:

- at bevare og forbedre de naturmæssige, kulturhistoriske og landskabelige værdier, som knytter sig til Frederikslund Skov,
- at sikre udviklingsmuligheder for skovens særlige flora og fauna, herunder at fremme mulighederne for biodiversitet,
- at sikre de skovbevoksede og lysåbne arealers anvendelse til rekreative formål, både for foreningslivet og til mere uformelle aktiviteter,
- at sikre skoven som et væsentligt grønt forbindelsesled for både gående og cyklende mellem Vaserne nord for Furesø, villaområderne nord, syd og øst for skoven samt Plejecenter Frydenholm ved Kongevejen,
- at sikre en naturpleje og naturgenopretning, der respekterer fredningens formål og bestemmelser, og
- at medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør grundlaget for områdets udpegning som internationalt naturbeskyttelsesområde.

Hele fredningskendelsen kan findes her:

<https://fredningsnaevn.dk/annonceringer/2023/afgoerelse-om-fredning-af-frederikslund-skov-i-rudersdal-kommune>

Fiskehejre, Mette Alkjær

Adgangsbestemmelser / Offentlig adgang

Offentligheden har adgang til fredningsområdet efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

I den sydlige og mere lysåbne del af skovområdet, i kanten af Furesø og med adgang fra Frederikslundsvej, er Holte Roklub, Holte Kano- og Kajakklub og Rudersdal Spejdernes Kanoklub etableret med klubhusfaciliteter, bådpladser, broer og opholdsplatforme. Øst for klubhusene findes en parkeringsplads.

I skovstykket øst for S-banen, holder Det Danske Spejderkorps (DDS) Frederikslund Gruppe til.

De etablerede klubber og spejdergrupper kan fortsætte deres forskellige aktiviteter i området med respekt for skovområdets naturhistoriske, kulturhistoriske og landskabelige værdier.

Plan- og beskyttelsesforhold

Frederikslund Skov ligger i landzone og i indre grøn kile i Fingerplan 2019.

- I Kommuneplan 2017 er der med respekt for fingerplanen fastlagt retningslinjer for de grønne kiler med følgende indhold: Der kan etableres støttepunkter/faciliteter for friluftslivet, når det vurderes ikke at skade beskyttelsesinteresserne det pågældende sted. Støttepunkter skal fortrinsvis placeres, hvor der er god stiadgang.
- Der kan etableres begrænsede anlæg, der støtter det almene friluftsliv.
- Der kan ikke etableres større areal- eller bygningskrævende friluftsanlæg.
- De grønne kiler skal friholdes for anlæg til organiserede fritidsformål, som begrænser befolkningens adgang til og benyttelse af områderne til almene, rekreative formål.
- Der må ikke indrettes kunstig belysning bortset fra dæmpet belysning ved bygninger og parkering.

Bygge- og beskyttelseslinjer: Furesø afkaster sø- og å-beskyttelseslinje ind i skoven i en afstand af 150 m fra søens bred ved normal vandstand. Lovgivningens bestemmelser om dette skal respekteres.

Fortidsminder: Fredningsområdet indeholder et velbevaret marksystem samt en gammel hulvej, der er registreret som et fortidsmindeareal.

Fortidsmindearealet er ikke beskyttet gennem museumsloven.

I den nordvestlige del af fredningsområdet er der desuden registreret en rundhøj, der er registreret som et ikke fredet fortidsminde, og derfor ikke afkaster beskyttelseslinje.

Beskyttede sten- og jorddiger: Fredningsområdet indeholder flere sten- og jorddiger, der er beskyttet efter museumsloven § 29a. Det betyder, at digernes tilstand ikke må ændres.

Beskyttede naturtyper: Indenfor fredningen er der registreret følgende naturtyper beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3: mose og sø.

I skovarealet beliggende øst for Rønnebærvej er to søer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, beskyttet natur.

Ellesumpen ved Furesø's bred er mose beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, beskyttet natur. Det er desuden en prioriteret skovtype, der som naturtype er beskyttet af EF-habitatdirektivet.

Habitatbekendtgørelsen fastsætter regler for administrationen af habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Arter, der er omfattet af Habitatdirektivets Bilag II og IV, er i dansk lovgivning listet på bilag 5 og 7 til loven. For arter omfattet af Bilag II og IV, gælder et forbud mod at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arterne. Arterne på Bilag II og IV er udvalgt, fordi der på europæisk plan er særlig interesse for at passe på disse arter. Det er derfor relevant at kende til disse arter, da det kan hjælpe med at bevare deres eksisterende levesteder, samt forbedre og udvide dem.

Arterne er relevante at have i fokus når drift og forvaltning tilrettelægges.

Natura 2000 områder: Den del af fredningsområdet, som er placeret vest for S-banen, er beliggende indenfor Natura 2000-området 139 Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov. Området er udpeget som Fuglebeskyttelsesområde F109 og Habitatområde H123. Furesø, Vaserne og Farum Sø er beliggende indenfor samme Natura 2000-området.

Fredskov: Skoven indenfor fredningsområdet er omfattet af fredskovspligt. Fredskovpligtige arealer med beskyttede naturtyper, som ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, fordi de er mindre end de heri fastsatte størrelsesgrænser, må ikke udstykkes, bebygges, terrænændres, ryddes uden genplantning eller på anden måde ændres.

Bestemmelser nævnt i naturbeskyttelsesloven ophæves ikke af fredningsbestemmelserne.

Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

Geologi og udnyttelse

Fredningsområdet er et bynært skovklædt landskab, beliggende på nordøstsiden af Furesøs største bugt, Store Kalv. Set fra Furesø fremtræder området som et markant, skovdækket højedrag med en foranliggende ellesump. Terrænet stiger 20-25 meter fra de lavest beliggende arealer ved Furesøs bred (kote 20.5) til de højest beliggende arealer mod øst (kote 45). I ellesumpen findes to mindre holme, der er 3-4 meter høje.

Området rummer en spændende og varieret geologi, som er formet af is, vand og vind. De grundlæggende landskabsformer er primært skabt af den seneste istid. Siden istiden har vand og vind bygget videre på landskabsformerne og medvirket til udformningen af et landskab præget af store, markante bakker, dybe dale og et varieret dødislandskab.

Det fredede areal var tidligere væsentligt mindre skovbevokset end nu. På kort fra slutningen af 1700-tallet fremstår kun de stejle og mest kuperede områder træbevoksede, mens de lavtliggende områder er markeret uden vedplanter, og de højtliggende relativt flade arealer øst for den nuværende jernbane er indtegnet som markflader.

Kulturhistorie

Historie: Frederikslund Skov, var indtil ca. 1895 en del af Dronninggårds jorder. Dronninggård var beliggende ved Furesøens bred nær næsset, hvor Næsseslottet i dag ligger. Gården blev oprindelig opført i 1661 som en lystgård til Dronning Sophie Amalie.

Fra 1781 til 1811 var gården ejet af storkøbmand Frédéric de Coninck. De nuværende skovklædte arealer på skråningen mod Furesø, og fredningsområdets højeste beliggende arealer mod øst, fremstod også dengang som skovklædte områder. De Conincks forsøgte sig med at dræne de sumpede lavtliggende områder langs Furesø, hvilket medvirkede til, at de våde enge mod Furesøen begyndte at gro til med spredte løvtræer.

Siden 1930'erne har ellesumpen langs Furesøbredden domineret området.

Skovsti med bøgesøjler

Ellesumpen langs Christian Winthers sti

Den sydlige del af sumpen var dog i starten birke- og pilesump, hvorefter det i 1980'erne gradvist overgik til ellesump.

Frederikslund Skov hed tidligere Rudemark Skoven, men fik sit nuværende navn efter Frédéric de Coninck, efter at han i 1802-04 opførte landstedet Frederikslund til sin ældste søn Louis Charles Frédéric de Coninck.

Efter De Conincks død i 1811 blev Dronninggård solgt og ejendommens jorder blev omkring 1895 udstykket og solgt.

Kommunen overtog Frederikslund Skov i 1918, og den del af skoven, der ligger vest for S-banen (også kaldet Nordbanen, indviet i 1864) blev fredet i 1946 som parkareal med adgang for almenheden.

Mennesket og vandet: Menneskets driftighed har i mindst 1000 år påvirket Furesøen og dens omgivelser, herunder Frederikslund Skov. Fra cirka 1100-tallet blev Furesøen anvendt til mølledrift ved hjælp af en opstemning ved søens udløb i Mølleåen. Opstemningen resulterede i en højere vandstand, der gennem tiden er blevet øget ad flere omgange og har udvidet Furesøens vandflade. Birke- og fyrrestubbe på bunden af den del af Furesøen, der hedder Store Kalv, vidner om at arealet var væsentlig tørrere før i tiden. Vandstanden er i dag stadig reguleret af et stemmeværk ved Mølleåen. I dag antages det, at vandstanden er hævet omkring 2,5 m over udgangspunktet før mølledriften.

Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

I løbet af 1800-tallet igangsættes dræning af de vådeste arealer, og i løbet af de næste 150 år gror de tidligere åbne enge ud mod Furesøen langsomt til med vedplanter. I midten af 1900-tallet var der stadig enkelte ubevoksede arealer tilbage i de laveste dele af området, men størstedelen var bevokset med skov.

Elleskoven på de lavere liggende partier af arealet, er først blev tætsluttende i nyere tid og var indtil en nylig vandstandsstigning i højere grad præget af birk.

Furesøens vandstand. Siden 1100-tallet har Furesøens vand været reguleret ved Mølleåens udløb. Reguleringen er startet som mølledrift, og er bibeholdt efter mølledriftens ophør. I slutningen af 1970'erne skete et skift i slusepraksis ved Frederiksdal. Man havde haft to meget tørre somre i 1975 og 1976, hvor der manglede vand i Mølleåen nedstrøms Furesøen. Mølledammene tørrede ud og det blotlagte slam gav anledning til lugtgener og klager fra de omkringboende. Løsningen blev at tilbageholde og opmagasinere mere vand fra vinterhalvåret til at imødegå evt. kommende tørre somre, så man havde vand til overs og undgik at skulle lukke slusen helt.

Det medførte store forandringer langs Furesøens og Farum Søes bredder for både naturområder, stiforbindelser og hos private lodsejere. Det sidste gav klager og læserbreve i lokalpressen. For naturen i Frederikslund skov betød det, at de små pilebevoksede øer som lå langs med og ud for Chr. Winthers sti blev delvis oversvømmet og erosionen på dem og selve stien blev øget. Inde bag-

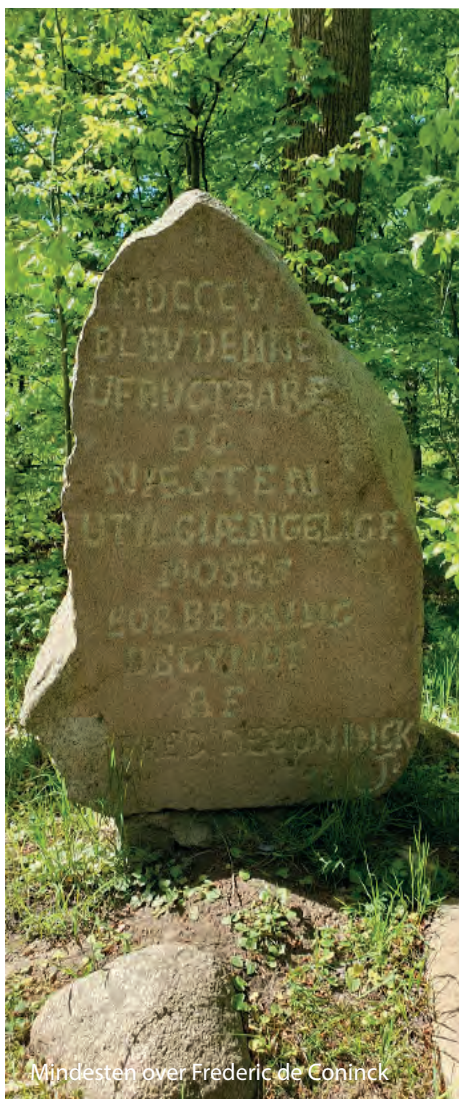
Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

ved i den sydligste del mod ned mod Holte Roklub, voksede der en birkeskov, som langsomt døde bort og gradvis blev helt erstattet af elletræer med en mere fugtig og vanddækket bund.

Ifølge Regulativ for Mølleåen, af Københavns Amt juni 1996, er vinter-flodemålet 20,55 moh ved Frederiksdal, og sommerflodemålet er 20,45 moh. Derudover fastsætter regulativet en absolut maksimum kote på 20,605 moh gældende for hele året, og en minimumsvandstand på 20,25 moh, samt en absolut minimumsvandstand på 20,00 moh, hvor stemmeverket lukkes. I dag kan Furesøens aktuelle vandstand følges på vandportalen.dk.

Christian Winters Sti

Mindesten over Frederic de Coninck

I 2015 blev stien, der førhen inddæmmede elleskoven og ofte blev oversvømmet af Furesøens vand, udskiftet med en boardwalk, der ligger over vandfladen. Boardwalken er bygget med pælefundering i op til 18 meters dybde, og den er placeret i en kote, så den aldrig bliver oversvømmet så længe vandstanden ligger inden for regulativet. Det lange stiforløb der førhen løb langs med bredden er eroderet væk, så vandet uhindret kan flyde under boardwalken og indimellem elletræerne i mosen. Det giver ellesumpen nogle andre vilkår, dels kan vandstanden periodisk være både højere og lavere end før, og dels er vandet i bevægelse i og i bedre kontakt med Furesøen.

Fortidsminder, mindesten og hulveje: Et vidnesbyrd om fortidens landbrugsmæssige udnyttelse af landskabet omkring Furesø finder man i skoven i den nordøstlige del af fredningsområdet. Her finder man et velbevaret marksystem dateret til bronzealder/ældre jernalder (700 f.Kr - 74 e.Kr). Marksystemerne er registreret som et fortidsmindeareal på ca. 4,3 ha. Dog er det ikke beskyttet gennem museumsloven.

I den nordvestlige del af fredningsområdet er der desuden registreret en rundhøj, der er bredt dateret til forhistorisk tid (dateret til 250.000 f.Kr. - 1066 e.Kr.). Rundhøjen er registreret som et ikke fredet fortidsminde og afkaster ikke fortidsmindebeskyttelseslinje.

Vest for spejderhytterne ses konturerne af en gammel hulvej, der har ført ned til vadestedet over Dumpedalsrenden. Vadestedet har ligget nogenlunde hvor der er kortest vej mellem de forskellige holme af morænejord, som stikker op i moseområdet.

På en mindre holm i elleskoven er der placeret en mindesten. Stenen er opsat af Louis Charles Frédéric de Coninck i 1806 til minde om hans far, Frédéric de Coninck (1740-1811) og hans kultivering af Dronninggårds jorder i begyndelsen af 1800-tallet. På bagsiden af stenen står: "Til en elsket fader af hans taknemmelige søn". Omkring mindestenen står en krans af egetræer, der menes at være flådeegge, der blev plantet med henblik på at rejse den danske flåde, efter tabet af flåden til englænderne i 1801.

Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

Sten- og jorddiger: Fredningsområdet indeholder flere sten- og jorddiger, der er beskyttet gennem museumsloven § 29a. Det betyder, at digernes tilstand ikke må ændres.

Stendiget langs Frederikslund Skovs nordlige grænse er etableret efter skovseparationen i 1787 og har stor historisk værdi. Det fredede dige er højst sandsynligt et skovdige, der havde til formål at holde græssende dyr ude af skoven.

Stendige langs nordlig grænse

Det ungarske træ: På østsiden af jernbanen i Frederikslund Skov står et højt bøgetræ, hvor ungarske soldater under anden verdenskrig har indridset nationalsymboler i form af den ungarske Stefanskroner og sentenser. På træet kan endnu læses en bøn om guds hjælp at genrejse det storungarske rige. De ungarske soldater var i tysk tjeneste og havde til opgave at bevogte Jernbanestrækningen mellem Lyngby og Birkerød mod sabotage fra modstandsbevægelsen, der bl.a. havde saboteret et ammunitionstog, da toget kørte igennem Frederikslund Skov.

Bevaringsværdige bygninger: Klubhuset til Holte Roklub ved Furesøs bred er tegnet af arkitekterne Krohn og Hartvig Rasmussen og blev indviet i 1971. Bygningen har en markant beliggenhed direkte til Furesø og fremstår meget originalt. Det er i kommuneplan og temalokalplan udpeget med høj bevaringsværdi, og klubhuset fremstår både markant og alligevel beskedent.

Udsigtskiler: I forbindelse med udbygningen af boligområderne ved Rude Vang, Birkebakken og Rønnebærvej øst for S-banen i 1950'erne, blev der ryddet en række udsigtskiler på de skrånende skovbevoksede arealer på banens vestside. Udsigtskilerne friholdes ikke længere, men vil blive reetableret igen.

I perioder har kommunen friholdt en rydning omkring den lille holm i elleskoven, hvor den tidligere omtalte mindesten er placeret. Rydningen har dannet en udsigtskile fra mindestenen, med vue ud over Furesø mod vest. Kommunen rydder fortsat denne udsigtskile når de vejrmæssige forhold gør det muligt. Arbejdet udføres nemmest i perioder med frostvejr.

Stående dødt ved

Biologi

Frederikslund Skov er en skov med stor terrænvariation, fra grusede og sandede bakketoppe, til tørvedannende lavninger, samt en større helt eller delvist vandmættet flade ned mod Furesøen med et urskovsagtigt præg domineret af birk og el. De tørre jorder står med tætsluttende skovbevoksninger domineret af eg og bøg med indblanding af både nåletræer og andre løvtræer. De mindre lavninger har enten åbent vandspejl, eller er vandmættede, hvilket viser sig i træer, der er væltet, da den høje vandstand i jorden kun tillader træernes rødder at forankre sig i de øverste jordlag.

Skovbilledet er præget af langvarig aktiv forstlig drift, med en tiltagende ekstensivering af driften i nyere tid, hvilket har sikret en vis variation i bevoksningsalder og træarter. Tilstedeværelsen af især rødeg, rødgran, lærk og områder, hvor træerne bærer præg af at være plantet på række, vidner tydeligt om den tidligere forstlige drift. Derudover er der flere træarter til stede, både blomstrende og insektbestøvede som fuglekirsebær, vindbestøvede som bøg og rødelf og enkelte skovfyr. Der er en vis aldersvariation i træerne med tilstedeværelse af både gamle træer, mellem aldrende bevoksninger og helt ny opvækst.

Der findes en del dødt ved i skoven, både stående og liggende. Det meste er i relativt små dimensioner, men der findes også noget af større dimensioner. Topkappede træer nær stier vidner om en forvaltning i nyere tid, hvor der stræbes efter at bevare naturværdierne i balance med hensynet til brugernes sikkerhed. De fleste steder i skoven er skovbunden dækket af blade. Her opbygges et tætsluttende muldlag af dødt, helt eller delvist omsat plantemateriale. Enkelte steder er de relativt stejle skråninger vindpåvirkede. Her blæser bladene væk og det plantemateriale, der er tilbage, nedbrydes langsomt af mikroorganismer. På disse steder udvikles i stedet et morlag af dårligt omsat plantemateriale.

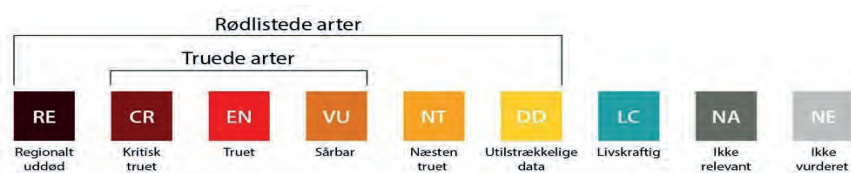
Morlag på forblæst skovbund

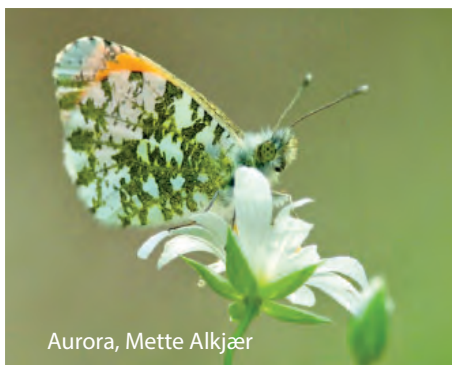
Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

De historiske forhold vil ofte afspejle sig i de nutidige naturværdier. I publikationen "Oversigt over botaniske lokaliteter, Sjælland" udgivet i 1979 fremgår det, om den del af Frederikslund skov, der ligger vest for banen, at bøgeskoven veksler mellem muld- og morbund. Der er nævnt artsfund fra området (tabel 1), fundet før 1979. Det fremgår også, at der ingen fund er for området øst for banen.

Stor fladstjerne, skov-/krat-viol, skovsyre, skovmærke, skovgaltetand, febernelikerod, knoldet brunrod, almindelig kohvede, sanikel, almindelig lungeurt, håret frytle, læge ærenpris, pille-star, rank evighedsblomst og dunet steffensurt er alle arter fundet før 1979. Flere af arterne er indikator for skov med en vis kontinuitet, fx. dunet steffensurt, skovsyre og skovmærke. Almindelige lungeurt er karakteristisk for frodig muldbund, og er observeret langs jernbanen, sidst i 1996. Sanikel er ikke helt almindelig, men kan findes i løvskove, og Frederikslund Skov rummer mindre bestande hist og her. Ligeledes er krat-fladbælg og liden lærkespore stadig kendt fra området.

Arter, der er relevante at fremhæve i forvaltningsøjemed, er især arter der er rødlistede og arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag II og IV. Den Danske Rødliste rummer information om i hvor høj grad en art er i risiko for at uddø. En art vurderes, og fordeles i en af kategorierne i fig. 1. Alle kategorierne er til sammen rødlistevurderede arter, arter der er rødlistede, er arter RE, CR, EN, VU, NT og DD (fig. 1).

Aurora, Mette Alkjær

Sorthovedet Kardinalbille, Mette Alkjær

Vandrikse, Mette Alkjær

I projektområdet er der gjort mange fund af insekter, der knytter sig til store og gamle træer. Der er fx. fundet sørgekåbe (VU), der overvintrer i hule træer og lægger sine æg på kviste af fx. pil, birk og elm. Der er også fund af det hvide C, der overvintrer i hule træer, og lægger sine æg på elm og stor nælde. Derudover er der gjort fund af vedtilknyttede biller som sort blomsterbuk (NT), som oftest findes i gamle bøgeskove, hvor larven lever af døde og soleksposterede stammer, sorthovedet kardinalbille (LC), hvor larven lever af døde vækstlag under barken på døde løvtræer, og halvmåne-vedsvirreflue (EN), der knytter sig til store og gamle døde og levende løvtræer, ofte nær vandløb. Flere af arterne knytter sig til store og gamle træer, og er afhængig af blomsterressourcer som fødekilde.

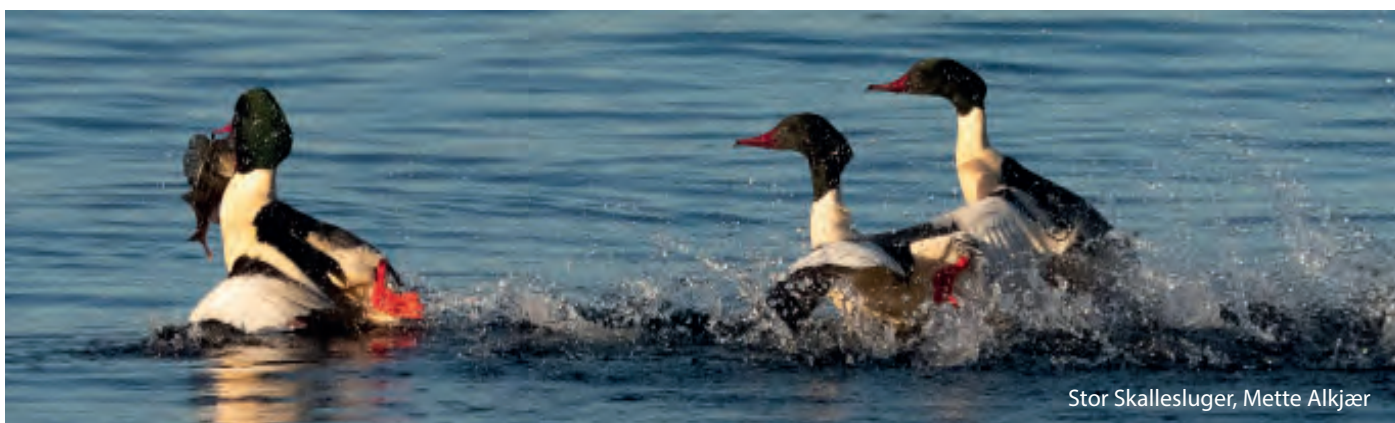
Svampen mos-muslingeskål (VU) er parasit på mosser i fugtige kær, eller mosser på stammer af løvtræer i fugtige skove.

I området er der observeret fiskeørn (CR), sortspætte (VU) og stor tornskade (trækfugl) (CR). Lille flagspætte (EN) er fast ynglefugl i området, der er et kernehabitat for arten og isfugl (VU) er i nyere tid begyndt at yngle i Dumpedalsrenden. Fuglene er generelt godt overvågede, og derfor velrepræsenteret på rødlisten.

But- og spidssnudet frø er begge i kategorien næsten truet (NT) på rødlisten, men spidssnudet frø er også omfattet af Habitatdirektivets bilag IV og fundet sidst i 2015. Sumpvindelsnegl er omfattet af Habitatdirektivets bilag II, og fundet i området.

Lækat (NT), husmår (NT), ræv (NT) og skovmus (NT) er blandt de rødlistede pattedyr fundet i området, derudover er der gjort enkelte fund af dværg- og brunflagermus. Alle arter af flagermus er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Da mange flagermusarter knytter sig til ved i form af hulheder, vand og buskads til fødesøgning, stier og veje som ledelinjer, ting der alle er til stede i Frederikslund Skov, kan man forestille sig at der er væsentligt flere arter, der opholder sig i skoven i hele eller dele af deres liv. Der er yderligere observeret pattedyr som pindsvin (LC), der er insektæder, egern (LC) og spidsmus (LC).

Det er muligt, at der er flere arter af pattedyr på området, som bare ikke er observeret endnu. Det kunne fx. være vandspidsmus (NT) og ilder (NT). Der er i 2024 observeret en trafikdræbt skovmår nord for fredningen hvor en grøn forlængelse fra Frederikslund Skov møder Vasevej, vandspidsmus er i 2022 observeret akkurat udenfor fredningen mod nordvest og ilder er observeret i Vaserne i 1991. Derudover er der mulighed for at arter som bæver (EN) og odder (VU) kan indvandre igen. Bæveren er udsat i Pøle Å systemet og et par andre steder i Nordsjælland i årene 2009-2011, og er så småt begyndt at udvide sit territorium. Odderen er under genindvandring fra Sverige, og ekspanderer hastigt sin udbredelse. Arten er i 2023 observeret i en have ved Tokkekøb Hegn i nabokommunen Allerød.

Stor Skallesluger, Mette Alkjær

Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

Rekreativ udnyttelse

Frederikslund Skovs bynære beliggenhed og direkte adgang til Furesø gør den attraktiv for både det organiserede og det almene friluftsliv.

I den sydlige og mere lysåbne del af skovområdet, i kanten af Furesø og med adgang fra Frederikslundsvej, er Holte Roklub, Holte Kano- og Kajakklub og Rudersdal Spejdernes Kanoklub etableret med klubhusfaciliteter, bådpladser, broer og opholdsplatforme.

I skovstykket øst for S-banen, med adgang fra Rønnebærvej, holder Det Danske Spejderkorps (DDS) Frederikslund Gruppe til.

DDS Frederikslund Gruppe er etableret med to spejderhytter, Kløveren og Hampen. Den ene til afholdelse af møder og den anden til værksted og opbevaring af materiel.

Fredningen giver mulighed for, at de etablerede klubber og spejdergrupper kan fortsætte deres forskellige aktiviteter i området med respekt for skovområdets naturhistoriske, kulturhistoriske og landskabelige værdier.

Fredningen giver også mulighed for, at mere spontane former for bevægelse, ophold og læring om naturen kan udfolde sig.

Besøgende kan vandre ad stier gennem skoven og langs Furesø. Der skal være mulighed for det stille ophold på bænke og lignende og for aktiviteter med fokus på læring om naturen, som kan være til glæde for besøgende i mindre eller større grupper. Det kan være grupper af børn, unge og voksne.

Frederikslund Skov indbyder til ture i det grønne fra de nærliggende boligområder, institutioner og skoler, og udgør samtidig et væsentligt grønt forbindelsesled mellem boligområderne Bistrup og Holte, herunder til de forskellige ejendomme langs Kongevejen og naturområderne Dumpedalen, Vaserne og Furesø.

Fredningen fastlægger bestemmelser, der skal sikre de allerede eksisterende stiforbindelser i skovområdet.

Langs Furesøens bred løber Christian Winthers sti med en ca. 500 m lang træbro placeret i vandet langs ellesumpen. Broen er mod syd forbundet med stisystemet, der forløber gennem boligområdet syd for Frederikslund Skov. Stien fungerer som både rekreativ sti og cykelsti og indgår i Rudersdal Ruten. Ruten er velegnet for vandrere, stavgængere, løbere, cyklister, børnefamilier, unge og gamle.

Kapitel 3 - Områdets naturværdier og udnyttelse

Udover de gennemgående stiforløb har Frederikslund Skov et fint net af naturstier, hvor færdsel kun kan ske til fods. Derudover har offentligheden ret til fri fladefærdsel, hvilket vil sige at man må færdes inde i bevoksningen. Platforme og broanlæg, som er etableret i tilknytning til klubfaciliteterne langs søen er også åbne for publikums færdsel.

Der er kørende adgang til den vestlige del af Frederikslund Skov fra Frederikslundsvej og til den østlige del af skoven ad lokalvejen Rønnebærvej, der gennemskærer det østlige skovstykke fra nord til syd.

I lysningen ud for klubberne i det sydvestlige skovstykke giver fredningen mulighed for udvidelse og omlægning af en skovparkering med maks. 33 parkeringspladser. Parkeringspladserne skal fungere i forhold til idrætsklubbernes aktiviteter, både i hverdagen og ved afholdelse af stævner, samt til parkering for skovens andre besøgende.

I skovstykket mellem S-banen og Kongevejen er der ved indkørslen fra Rønnebærvej til spejderhytterne ca. 6 parkeringspladser. Spejdere og andre brugere af spejderhytterne samt skovens andre besøgende kan anvende parkeringsmuligheden.

Af hensyn til klima og bæredygtighed giver fredningen mulighed for etablering af cykelparkering i tilknytning til skovparkeringen og hvor tilsyns- og plejemyndigheden i øvrigt vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt. Frederikslund Skov er en bynær skov, hvor intentionen er, at man primært ankommer gående eller cyklende.

Christian Winthers Sti ved ellesumpens kant

Kapitel 4 - Plejeforslag

Hele fredningsområdet er registreret som fredskov.

Fredskoven skal fastholdes med sit udtryk af sluttet skov og store og små lysninger, herunder udsigtskile fra mindestenen over Frédéric de Coninck.

Skoven er ikke og skal ikke underlægges skovdrift med produktion for øje.

I landskabet skal værdierne af de varierede naturtyper, flora og fauna samt kulturspor løbende bevares og sikres gennem pleje, og tidligere tiders skovdrift sløres gennem løbende pleje.

Frederikslund Skov skal i fremtiden fungere og opleves som en skov med både naturmæssige og rekreative oplevelsesmuligheder jf. fredningen og Rudersdal Kommunes Skovstrategi, Kommuneplan og Biodiversitetsstrategi.

Plejeplanens overordnede målsætninger.

- Plejeplanen skal understøtte fredningen, herunder modernisere gældende fredningsbestemmelser, og i den forbindelse at udvide fredningsområdet med tilstødende skovarealer af tilsvarende stor landskabelig og naturmæssig værdi som det allerede fredede areal.
- Plejen skal understøtte de landskabelige værdier, udsigtskiler og stisystemer.
- Plejeplanen skal understøtte og fremhæve områdets natur- og kulturhistorie.
- Plejeplanen skal sikre naturværdierne og offentlighedens mulighed for rekreativ udnyttelse af arealerne.
- Plejeplanens fokus er at sikre og udvikle de biologiske værdier i området.
- Plejen skal tage udgangspunkt i eksisterende forhold og sigte mod en mosaik af varierende skov med jævn aldersfordeling med både stående og liggende dødt ved og et varieret dyre- og planteliv.
- Plejeindgreb - både førstegangspleje og kontinuert pleje - skal tage størst muligt hensyn til eksisterende dyre- og planteliv, og på sigt sløre sporene efter tidligere forstlig drift.
- Plejeplanen udstikker rammerne for plejen.
- Den nye fredning lægger op til, at parkeringsarealet, i tilknytning til vand-sportsklubberne ved Furesøs bred, kan omlægges og udvides, med mindst mulig landskabelig påvirkning til følge.
- Fredningen skal være i overensstemmelse med Rudersdal Kommunes Skovstrategi, Kommuneplan og Biodiversitetsstrategi.

Ellesump med Christian Winthers Sti og Furesø i baggrunden

Udfordringer / trusler

En stor del af de biologiske værdier er knyttet til den lange skovkontinuitet på stedet. Aldersfordeling mellem træerne er relativ skæv, med en forholdsvis stor mængde gamle bøg og eg (> 150 år) og stor mængde yngre træer/opvækst (<65 år), mens der ikke er så mange i de mellemliggende aldre. Det skal sikres, at der kontinuerligt udpeges træer, der kan blive "fremtidens gamle kæmper"

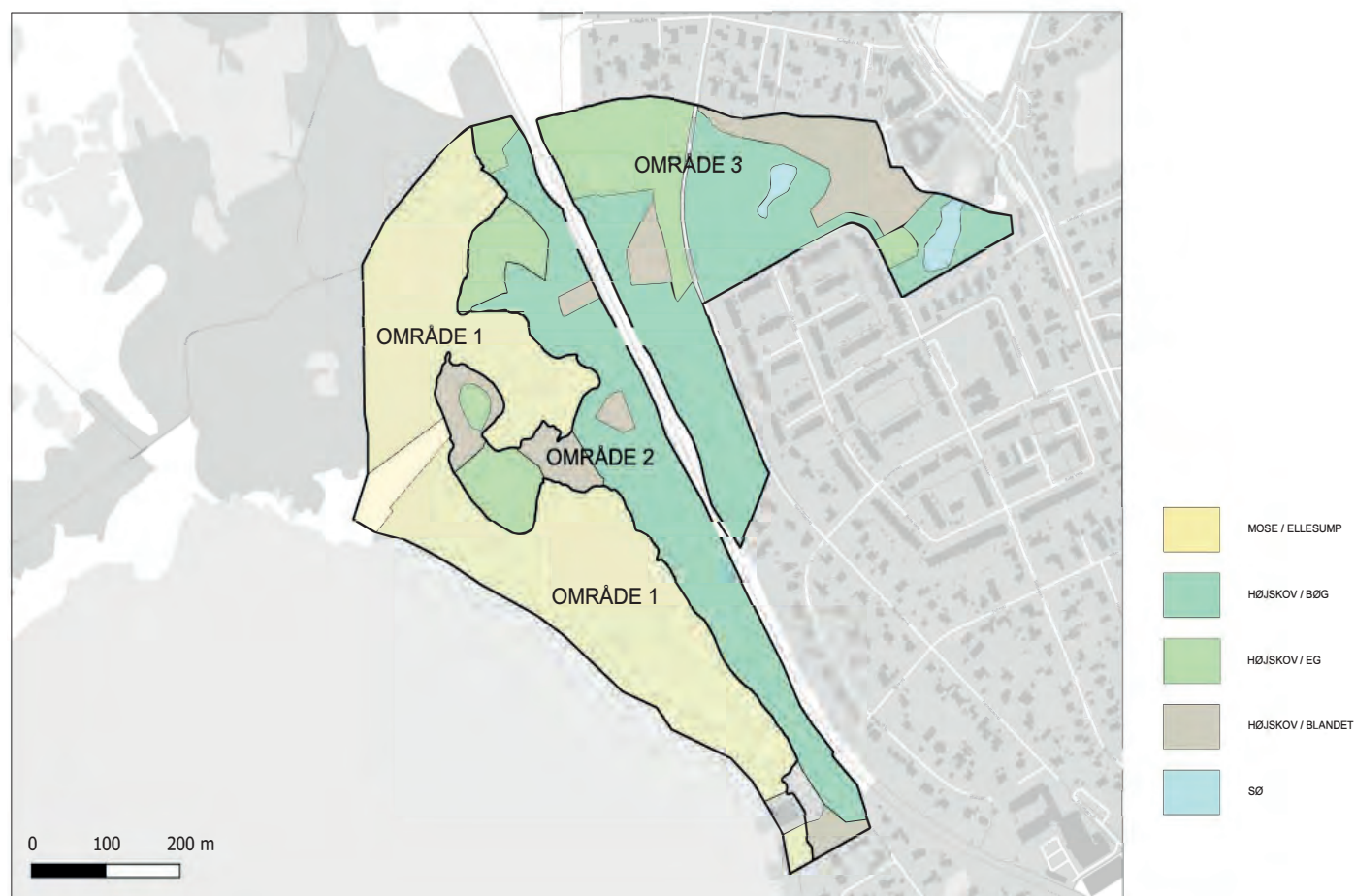
Der er i visse dele af skoven opvækst af ær, der kan blive meget massiv og hindre andre træarters opvækst samt være til gene for skovbundsfloraen.

Den rekreative udnyttelse af skoven medfører forstyrrelse i form af slid på skovbunden, larm og løse hunde, som kan forekomme selv om det er skiltet, at det ikke er tilladt. Det kan være et problem i forhold til skovbundsfloraen og det lokale dyreliv og deres behov for ro, f.eks. i ynglesæsonen.

Kombinationen af stort publikumstryk, offentlig skov med fri fladefærdsel og tilstedeværelsen af gamle træer med råd, skader og hulheder, kan udgøre en udfordring i forhold til sikkerheden.

Delområdebeskrivelser

Frederikslund Skov er i forbindelse med plejeplanen blevet inddelt i 3 delområder. Delområderne gennemgås enkeltvis med en kort beskrivelse af delområdets nuværende tilstand, drift og brug. Herefter gennemgås en række målsætninger for arealet efterfulgt af konkrete forslag til pleje for opnåelse af målsætningerne.

Delområde 1. Mose og ellesump.

Status

Delområdet ligger i den vestlige del af Frederikslund Skov grænsende op til den nordøstlige ende af Furesøen, også kaldet Store Kalv, og er et vådområde bestående hovedsageligt af mose, ellesump og rørskov. Furesøens vandflade er den naturlige grænse, mens kote 21 Dh m omtrent udgør delområdegrænsen resten af vejen rundt.

Langs Furesøens bred løber Christian Winthers sti med en ca. 500 m lang træbro placeret i vandet langs ellesumpen. At stiforløbet er hævet på en bro fremfor lagt på en dæmning sikrer, at vandet har fri bevægelighed under broen og at vandstanden inde i delområdet derfor har mulighed for at fluktuere henover året. Det medfører, at der er plads til en vis grad af naturlig dynamik forårsaget af vandets kræfter forårsaget af vindpåvirkede vandstandsændringer ved f.eks. opstuvning og bølgeslagsdynamik, hvilket er med til at skabe variation til gavn for biodiversiteten. Udover denne sti gennemskærer stier flere steder området på kryds og tværs.

Foran klubhuse til kajakklub og roklub ligger en åben græsslette med parke-ring i den sydlige del.

Vegetationen består primært af ellesump, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper. Derudover er ellesumpen habitatnaturtype 91E0 Elle- og askeskov.

Ellesumpen har et urskovsagtigt præg med et højt rodnet fra træerne ude i vandet, og mange stående døde samt væltede stammer. Udover el, er der i sumpen også mindre partier domineret af pilekrat (gråpil og femhannet pil), asketræer langs kanterne ind mod højere terræn og en tagrørssump ved Dumpedalsrendens udløb i Furesøen, hvor fx. vinterfouragerende skægmejser spiser tagrørsfrø.

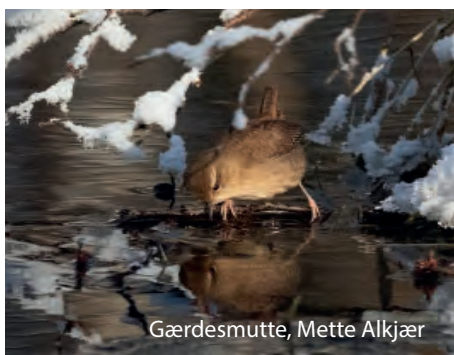

Den sydligste del af ellesumpen er noget yngre end den nordlige del, hvilket ses både på træernes størrelse og på mængden af mosser og laver, der har indfundet sig på stammerne – der er markant mere mos og lav på de ældste træer mod nord. Inden en vandstandshævning i begyndelsen af 1980'erne var den sydlige del primært tilgroet med birk, men de efterfølgende vådere forhold har ændret vegetationens sammensætning mod en mere vandtolerant bevoksning. Der står endnu ganske få birk tilbage.

Ellesumpens bund er vanddækket og flere steder domineret af kærstar med indslag af bl.a. dynd-padderok, høj sødgræs, vandkarse, angelik, kær-svovlrod, bittersød natskygge og vandrøllike.

Dyndpadderok, Mette Alkjær

Gærdesmutte, Mette Alkjær

På let hævet bund ved elletræernes basis og langs de hævede stier findes en varieret kærflora med arter som eng-nellikerod, almindelig mjødurt, duskfredløs, kattehale og almindelig milturt.

Sumpskoven rummer et rigt dyreliv, hvor mange arter er tilpasset livet i et skovområde med dødt ved i forskellige stadier af nedbrydning. Det er særlig værdifuldt, at der kommer nyt stående, dødt ved, da det, sammen med de levende dele af træerne udgør forudsætningen for det mylder af svampe, insekter og andre smådyr, m.fl., der findes i delområdet. Denne artsrigdom og mængde af insekter og andre leddyr er afgørende som livsgrundlag og levested for en rig fugle- og pattedyrsfauna.

Svampe på dødt ved.

Kapitel 4 - Plejeforslag

Her lever og yngler fx. lille flagspætte, der trives i fugtige elleskove, hvor den især lever af vedlevende insekter og laver redehuller i blødt ved, som el og birk. Også stor flagspætte yngler i ellesumpen og tilsammen er de vigtige nøglearter, der skaber naturlige redehuller til en lang række af hulrugende småfugle, som blåmejse, musvit, spætmejse og sumpmejse samt flagermus, der bruger hulheder til både overvintring, dagopholdssteder og ynglehulrum.

Desuden er sortspætte registreret i området. Sortspætten yngler ikke i Frederikslund Skov men bruger formentlig skoven som fourageringsområde. Den lever primært af store mængder af myrer, som den finder i myretuer og træer.

Spætternes tilstedeværelse i delområdet har betydning for naturindholdet på stedet. De gamle redehuller bliver efter spætternes brug til værdifulde levesteder for en række andre arter. Hvad der starter som et spættehul, giver senere mulighed for at svampe og biller kan komme ind i træet og begynde at nedbryde vedet. Nogle vedlevende biller medbringer ligefrem selv svampesporer til træet, for så at leve af svampenes hyfer bagefter. Hulhederne er tørre og med relativ stabil temperatur, hvilket gør dem egnede som levesteder for fx biller, flagermus, der både kan bruge dem som vinter- og sommeropholdssteder, andre hulrugende fugle og skovmår, der bygger rede i hulhederne, spiser æg og jager egern og lignende i trækronerne.

I Dumpedalsrenden lige nord for fredningen blev der i 2022 observeret vandspidsmus, og det kan derfor antages med en vis sandsynlighed, at der også findes vandspidsmus i fredningen. Isfugl, der fouragerer langs vandløb og i søer, og lever af små fisk, er også kendt fra Dumpedalsrenden.

Isfugl fanger fisk, Mette Alkjær

Der er gode muligheder for, at odder med tiden indfinder sig i området. Odderen er et vandlevende pattedyr, der lever af fisk og opretholder relativt store territorier. Dens udbredelse på Sjælland er under kraftig ekspansion, bl.a. drevet af individer, der svømmer til landet fra Sverige, og der er inden for de sidste 5 år gjort flere observationer af odder relativ tæt på fredningen, fx nær Sjælsø nord for Birkerød og ved Lillerød.

Tværgående sti mod Furesø

Målsætninger:

Ellesumpen bevares og skal fortsat henligge som urørt skov.

Det sikres gennem driften, at naturtilstanden med den biodiversitet og de arter, der er karakteristiske for mose og ellesump, bevares og forbedres.

Gennemgående stier holdes frie for vindfælder og nedhængende grene. Fra bænke skal der være både indsigt og udsigt.

For at fremme tilgængeligheden i området kan Christian Winthers sti udvides mod både nord og syd, hvilket vil fremme oplevelsen af at komme helt tæt på naturen. Dette kræver myndighedsgodkendelse og naturstyrelsens tilladelse som ejer af Furesø.

Udsigtskilen fra mindestenen for Frederic de Coninck i delområde 2 friholdes for krat og træopvækst, så udsigten fra Dé Coninck's mindesten bevares ud over Furesøen.

Lille flagspætte og isfugl er observeret i området og må regnes som sandsynlige ynglefugle. Målet bør være at opretholde og gerne udvide antallet af ynglende fugle ved at fremme mulige lokaliteter for redeplaceringer.

Udsigtskile fra Dé Coninck's mindesten

Forslag til pleje:

Græssletten foran klubhusene slås 2-4 gange om året.

Kanalen omkring klubhuset holdes oprenset af hensyn til vandfornyelse jf. gældende vandløbsregulativ for det pågældende vandløb.

Udsigtskilen over Furesøen fra mindestenen over Frédéric de Coninck bevares gennem løbende slåning og nedskæring af opvækst som tagrør og rødel. Slåning/beskæringen foretages i vintermånederne, udenfor fuglenes ynglesæson. Perioder med længere frostvejr, gør det lettere at udføre rydninger i rørsumpen.

Der vil kunne etableres ekstensiv afgræsning med robust kvæg i den nordlige del af delområdet. Det kan evt. ske i samspil med en udvidelse af græsningsarealerne i Vaserne, som ligger lige nord for fredningen.

Delområde 2. Eg og bøg på muld.

Status

Delområdet ligger i den vestlige del af Frederikslund Skov mellem mosen og jernbanestrækningen, grænsende op til Vaserne mod nord. Skovområdet er et vestvendt skrånende terræn, og består hovedsageligt af bøg, eg og mindre partier af andre løvtræer, mens skovbundsfloraen indeholder eksempler som stor fladstjerne, skovsyre, skovmærke, skovgaltetand, febernellikerod, knoldet brunrod m.m.

Eksisterende udsigtskile ved mindestenen over Fredric de Coninck opretholdes og friholdes for beplantning.

Tidligere etablerede udsigtskiler fra Rønnebærvej og jernbanen (se luftfoto side 10 - her ses tidligere udsigtskiler) skal reetableres efter tilsynsmyndighedens godkendelse og der kan efter fredningsnævnets godkendelse etableres nye udsigtskiler.

En skovvej løber nord-syd gennem området og herudover findes et netværk af mindre grusstier.

En yngre egebevoksning fra 1959 findes mod nord og en ældre fra 1834 mod vest på en skovholm syd for "De Conincks Høj" omgivet af lavt moseterræn. Omkring mindestenen for Frederick de Coninck står en kreds af egetræer, der bevares og sikres for fremtiden.

Spredt langs ellesumpens kant vokser store gamle træer hovedsageligt bøg, men også eg, ask mm. I den nordlige del af området findes en mindre rækkeplantet rødgranparcel fra 1963. I den sydlige ende af området findes en kløft med et kort stejlt vandløb (sjældent vandførende). Den kaldes tudsedalen og gennemskærer området øst-vest. Der er et kraftigt slid fra skoleklasser og børnehaver langs dette vandløb og på den nærliggende skovbund især mod syd.

Skoven fremstår tætsluttet, dvs. træernes kroner mødes og skaber et lukket rum, hvilket sikrer et særligt skovklima med relativ stabil luftfugtighed og temperatur. Skoven har et vist forstligt udtryk og består primært af bøg og eg i ensaldrende bevoksninger, med enkeltstående ældre gamle træer som eg, bøg og ask, især langs ellesumpens rand.

Størstedelen af delområdet har været træbevokset i over 200 år, hvilket fremgår af kort fra slutningen af 1700-tallet og frem. Skoven bestod frem til slutningen af 1800-tallet af løvskov, hvorefter der dukker indslag af nåletræer op hist og her.

Bøgeskov på muld

Størstedelen af delområdet er kortlagt som habitatnaturtype, bøg på muld (9130).

Flere steder er skovbunden bar uden underskov, men i små lysninger, langs de større stiforløb og langs randen ud til ellesumpen findes blomstrende arter af træer og buske som benved, kvalkved, almindelig hvidtjørn, almindelig røn, fuglekirsebær, engriflet hvidtjørn, kristtorn, hæg og hassel. Det er alle arter knyttet til skovbryn og skovlysninger, der har kunne overleve i kanterne af den forstligt drevne skov.

Den lange skovkontinuitet har betydning for hvilke arter, der trives i delområdet, da mange arter af både urter og insekter er afhængige af uforstyrrede jordbundsforhold og et stabilt skovklima.

Der er i varierende grad forekomst af en fin skovbundsflora, der er karakteristisk for frodig muldbund. Arter som fladkravet kodriver, sanikel, bjergærenpris, krat-viol, hvid anemone, skov- og lundpadderok indikerer stabilt skovklima og lang skovkontinuitet.

Der findes en del dødt og døende ved i både store og mindre dimensioner, hvoraf en del er stående og solbeskinnet. Tilstedeværelsen af dødt ved sikrer at organismer, der lever i og af døde og døende træer, kan finde føde og levesteder, herunder f.eks. larven til den sjældne bille sort blomsterbuk, der lever i dødt soleksponeret ved især fra bøg eller den fine hvide svamp koralpigsvamp, der ligeledes er knyttet til døde bøgestammer.

Jordbundsforholdene veksler mellem moræneler og smeltevandsaflejret sand og grus.

Svampe på dødt ved

Målsætninger:

Skovområdet bevares som urørt skov.

Det sikres gennem driften at naturtilstanden med den biodiversitet og de arter, der er karakteristiske for eg og bøg på muld og mor, bevares og forbedres. Hjemmehørende arter som eksempelvis navr, røn og birk bevares også, men i en udbredelse, der ikke er dominerende for området. Eksempelvis nedskæres brombær og ær.

Eksisterende udsigtskile ved mindestenen over Frederic de Coninck opretholdes og friholdes for beplantning.

Tidligere etablerede udsigtskiler skal reetableres efter tilsynsmyndighedens godkendelse og der kan efter fredningsnævnets godkendelse etableres nye udsigtskiler.

De reetablerede udsigtskiler fastlagt i fredningen skal integreres som en del af skovens udtryk. Herudover vil reetablering af udsigtskilerne bidrage til sikring af lysbrønde, der kan styrke biodiversiteten.

Gennemgående stier holdes frie for vindfælder, nedhængende grene og risikotræer. Fra bænke skal der være både indsigt og udsigt.

Grusstier vedligeholdes løbende.

Gamle kulturhistoriske elementer som f.eks. mindestenen over Frédéric de Coninck og kredsen af de omkringstående egetræer, fremhæves og friholdes for krat og træopvækst. Kredsen af egetræer omkring mindestenen bevares og af landskabelige og historiske hensyn skal der fremadrettet sikres en kreds af egetræer omkring mindestenen.

Svampe på dødt ved

Forslag til pleje:

Mindestenen over Frédéric de Coninck friholdes for krat og træopvækst. Kredsen af egetræer omkring mindestenen for Frédéric de Coninck skal bevares og af landskabelige og historiske hensyn skal der fremadrettet sikres en kreds af egetræer omkring mindestenen.

De store gamle egetræer omkring mindestenen bevares og sikres for fremtiden ved at friholde dem for anden opvækst. Kredsen af flådeeg skal bevares ved at der løbende genplantes når egetræerne forgår.

Nedskæring af ahorn, hvor de bliver dominerende og en trussel mod eksisterende flora.

Tidligere udsigtskiler fra Rønnebærkvarteret fastlagt i fredningen reetableres som en integreret del af skovens udtryk. Reetablering af udsigtskilerne vil bidrage til sikring af lysbrønde, der kan styrke biodiversiteten."

Bevarelse og skabelse af lysbrønde i "zonen" mellem våd og tør bund.

Sløre sporene efter forstlig drift ved at udtynde i lige plantede rækker.

Friskæring af gamle ege.

Delområde 3. Eg og bøg på muld og mor.

Status

Delområdet ligger i den østlige del af Frederikslund Skov mellem jernbanestrækningen og Frydenlund Plejecenter, grænsende op til villakvarteret omkring Rudegårds Allé mod nord og villakvarteret syd for Solbakken mod syd. Området er et småkuperet skovområde med flere fugtige lavninger og 2 mindre søer.

Skovområdet vest for Rønnebærvej, som gennemskærer delområdet, er et vestvendt skrånende terræn, og består hovedsageligt af bøg, eg og mindre partier af andre løvtræer, mens skovbundsfloraen indeholder eksempler som stor fladstjerne, skovsyre, skovmærke, skovgaltetand, febernellikero, knoldet brunrod m.m.

Et skygget, fredet stengærde fra 1787 løber langs nordkanten af delområdet. I skovbrynet findes her gamle bøg. To spejderhytter med tilhørende P-plads ligger i områdets nordlige del omgivet af røddeg bevoksning iblandet ahorn mm. Her findes desuden forhistoriske marksystemer og hulveje, der ikke må ændres eller beskadiges.

Skovbunden bærer flere steder præg af sliddet fra den rekreative brug af området.

Af nåletræer findes en mindre, rækkeplantet lærkeparcel fra 1989, samt enkelte rødgran. I den sydligste ende ud mod Rønnebærvej findes en kløft kaldet "Djævekløften", med et periodevis vandførende vandløb. På den vestlige side af banen, i delområde 2, fortsætter kløften med navnet Tudsedal.

Væsentlige biologiske værdier: Syd for Djævekløften findes et mindre område med skovflora karakteristisk for artsrig muldbund med Tandrod, Ramsløg mm. I området lidt nord for med morbund vokser Pille-Star, og der er potentiale for mykorrhizadannende svampe knyttet til morbund med lang skovkontinuitet. I skoven ses en del nyligt stormfald, både rodvæltede og knækkede træer. Især de største af stormfaldstræerne rummer stort biologisk potentiale for vednedbrydende svampe, samt sjældnere insekter knyttet til dødt ved og vedsmuld.

Skovområdet øst for Rønnebærvej er et småkuperet terræn med to søer. Den vestlige sø er omgivet af mose. Den østlige sø ved plejehjemmet Frydenholm har reguleret afløb med fast overløbskant. Lavninger og andre små naturområder i skoven er beskyttet mod dyrkning, afvanding og anden forandring via Skovloven. Bevoksningen består hovedsageligt af gammel bøg med ret varieret indblanding af andre træarter som skovfyr, ahorn, birk, lærk mm. Der findes et tæt stinet med mange ind og udgange.

En af de 2 søer øst for Rønnebærvej

I skoven ses en del stormfald, både rodvæltede og knækkede træer af løv og nål.

Skoven fremstår tætsluttet, dvs. træernes kroner mødes og skaber et lukket rum, hvilket sikrer et særligt skovklima med relativ stabil luftfugtighed og temperatur. Skoven har et vist forstligt udtryk og er domineret af bøg og eg, med markante indslag af fuglekirsebær, ahorn, lærk, ædelgran, rødgran og et område med rødege, der står vest for Rønnebærvej. Underskoven er flere steder helt manglende. Der er flere steder væltede træer, især i de fugtige lavninger, og en del dødt ved i forskellige størrelser. Nær flere færdselsårer er gamle træer topkappet af sikkerhedsmæssige hensyn, og står efterladt som torsoer til naturligt henfald.

I skovbunden findes flere steder mindre lysninger med morbund med arter der er karakteristiske for denne type jordbund, fx. pillestar.

I de mere muldprægede områder af skovbunden findes arter som almindelig kohvede, akselblomstret star og almindelig gedeblad, der slynger sig op i træerne som lianer. Almindelig gedeblands blomster dufter stærkt om natten og tiltrækker især de store natsommerfugle - også kaldet aftensværmere, der som nogle af de eneste har sugesnabler, lange nok til at nå ned i bunden af blomsternes lange kronrør. Følgende aftensværmere er eksempelvis registreret i Frederikslund Skov: Aftenpåfugleøjle, Dueurtsværmer, Fyrresværmer, Lindesværmer, Poppelsværmer og Snerresværmer.

Skovstierne fungerer som en slags lysning i en ellers tætsluttet skov, og den mest interessante flora ses da også flere steder langs med stierne. Her er forekomst af dunet steffensurt, stor fladstjerne og hvid anemone. I området langs med Nordbanen er der i 1996 gjort observationer af den sjældne blomst almindelig lungeurt, men arten er ikke genfundet siden. Floraen i lysningerne langs skovstierne, er fødekilde for mange af de arter, der lever i træerne, fx insekter som bier, sommerfugle, blomsterbukke og svirrefluer.

Redekasse ved sø nær Frydenlund

Målsætninger:

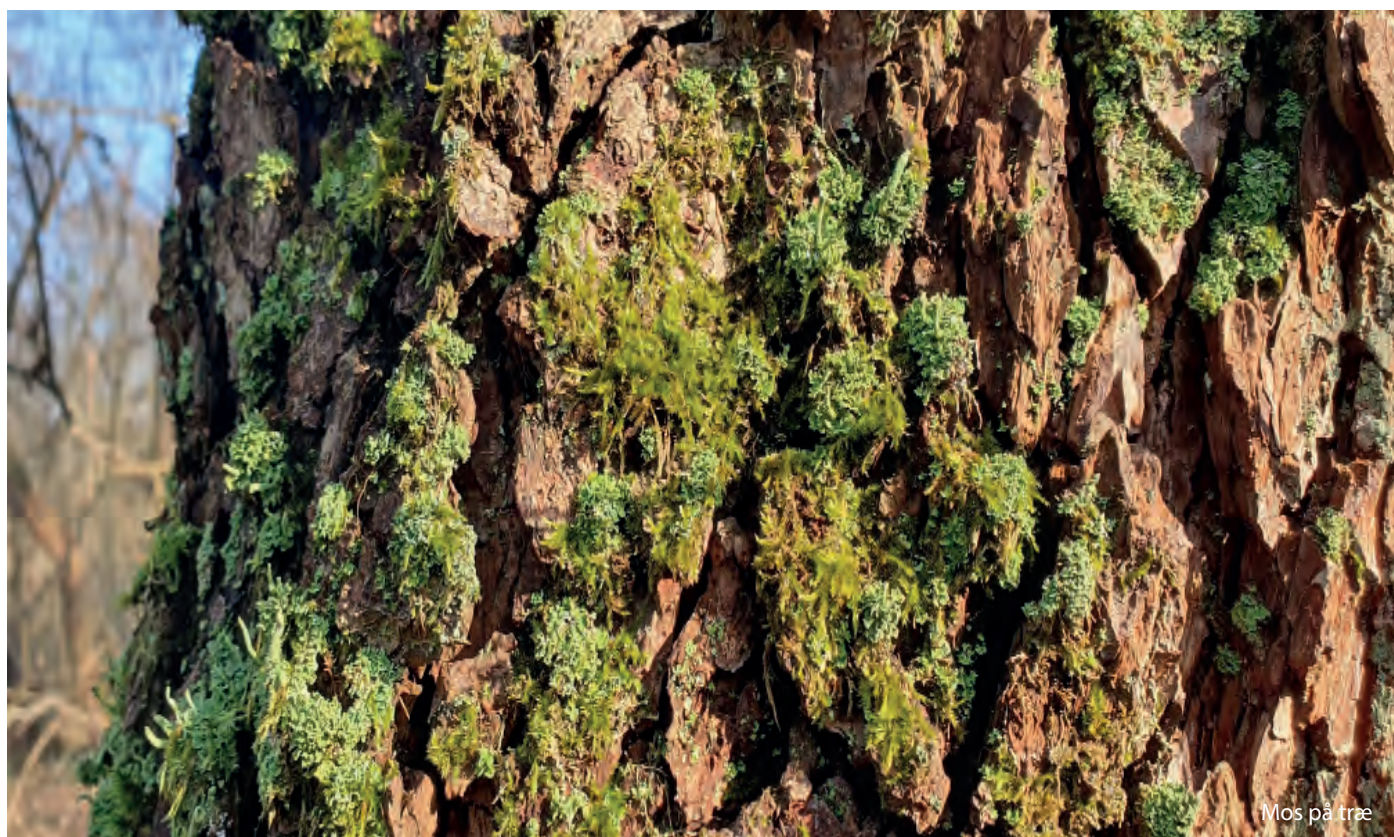
Skovområdet bevares i hovedtræk som urørt skov.

Det sikres gennem driften at naturtilstanden med den biodiversitet og de arter, der er karakteristiske for eg og bøg på muld og mor, bevares og forbedres. Ahornopvækst ryddes løbende for at fremelske og bevare eg og bøg på muld og mor.

Gennemgående stier holdes frie for vindfælder og nedhængende grene. Grusstier vedligeholdes løbende.

Gamle kulturhistoriske elementer som f.eks. hulveje, marksystemer og stendiger fremhæves og friholdes for opvækst af træer og anden form for beplantning.

Desuden bevares og friholdes den "Ungarnske bøg" for opvækst af konkurrerende træer og opvækst.

Mos på træ

Forslag til pleje:

Der skabes lysbrønde i sammenhængende ensartede skovpartier for at skabe variation for plante- og dyreliv.

Gamle hulveje, marksystemer og stendiger friholdes løbende for krat og opvækst, så de fremstår tydelige.

Al ryddet plantemateriale forbliver liggende i skoven.

Der skabes træruiner, både stående og liggende for et varieret plante- og dyreliv. Dårlige eller døende træer udvælges som de stående eksemplarer, og beskæres kraftigt. Dog ikke så kraftigt at de dør, men på en sådan måde, at der sættes skub i dødsprocessen.

Der tyndes løbende ud i andre træarter end eg og bøg for at bevare gamle træer. Især ahorn skal holdes nede, men også ege- og bøgeopvækst skal holdes nede omkring gamle træeksemplarer.

Stående Træruin

Referencer

1. Bang, J. 2009. Vejledning om beskyttede sten- og jorddiger. Kulturministeriet, Kulturarvsstyrelsen. <https://slks.dk/fortidsminder-diger/sten-og-jorddiger/>
2. Birkerød Avis 10/12-1980 "Stien gennem Vaserne"
3. Danmarks Søer, 3. bind. Søerne i Roskilde Amt, Københavns Kommune og Københavns Amt, Strandbergs Forlag, 1995
4. Danske Natur. <http://www.danske-natur.dk/>
5. Ejrnæs, R. et. al. 2014. Biodiversitetskort for Danmark (SR112). Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt center for Miljø og Energi.
6. Fløjgaard, C.; Bladt, J. & Ejrnæs, R. 2017. Naturpleje og arealstørrelser med særligt fokus på Natura 2000-områderne (SR228). Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt center for Miljø og Energi. <https://dce2.au.dk/pub/SR228.pdf>
7. Fredningskendelsen <https://fredningsnaevn.dk/annonceringer/2023/afgoerelse-om-fredning-af-frederikslund-skov-i-rudersdal-kommune>
8. Krüger, Johannes: Rudersdal Kommunes landskaber i Trap Danmark på lex.dk. Hentet 28. april 2025 fra
9. https://trap.lex.dk/Rudersdal_Kommunes_landskaber
10. <https://www.fredninger.dk/fredning/vaserne/>
11. <https://museer.rudersdal.dk/mosestenen-frederikslund-skov>
12. <https://museer.rudersdal.dk/det-ungarske-trae-frederikslund-skov>
13. <https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlist>
14. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098#id346dc9f2-3994-46a8-ae1c-00c09734631d>
15. <https://svampe.databasen.org/taxon/11611>
16. <https://www.naturbasen.dk/art/780/soergekaabe>
17. <https://www.naturbasen.dk/art/7374/sort-blomsterbuk>
18. <https://www.naturbasen.dk/art/1889/sorthovedet-kardinalbille>
19. <https://arter.dk/observation/record-details/e6334f3c-ed5f-4f1d-8bfb-b1f-500f253a9>
20. <https://arter.dk/observation/record-details/04a0d838-1c41-8074-6177-215bf-b783c2f>
21. <https://arter.dk/observation/record-details/a9d81262-e75d-5674-7817-3bc6831dd915>
22. <https://www.vandretursguiden.dk/vandreture/vandretur-vaserne-frederikslund-skov-ved-holte/>
23. <https://arter.dk/observation/record-details/5ed-cb60b-fd85-4ff3-911c-b13c00da1f57>
24. <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/08870>
25. <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/202196/>
26. <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/96671/>
27. <https://altomfuresoe.dk/oversvoemmelser-skal-stoppes-vandstanden-saenkes/>

28. <https://www.naturbasen.dk/art/444/sortspaette>
29. Miljøministeriet, Skov- og naturstyrelsen. 1994. Strategi for de danske naturskove og andre bevaringsværdige skovtyper.
30. Møller, Jan, "Fra Charlottenlund til Hørsholm"
31. Møller, P. F. 2010. Naturen i Danmark – Skovene. Gyldendal
32. Naturplejeportalen. <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/naturpleje/naturplejeportalen/>
33. Nielsen, V. (2010): [Oldtidsagre i Danmark. Sjælland, Møn og Lolland-Falster. Jysk Arkæologisk Selskab](#)
34. Houmark-Nielsen, M. & Andersen, S. 2020: [Geologi og landskaber i Naturpark Mølleåen. Geologisk](#)
35. Retsinformation – Bekendtgørelse af museumsloven (LBK nr. 358 af 08/04/2014). <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=162504>
36. Rudersdal Kommune – Kommuneplan 2017. <https://kommuneplan2017.rudersdal.dk/>
37. [Sander Bot & Frank Van de Meutter: "Hoverflies of Britain and North-West Europe", Bloomsbury Wildlife, 2023](#)
38. Søllerød Tidende, Det Grønne Område 10/02-1981 "Massiv protest mod vandstanden"
39. Søllerød Tidende, Det Grønne Område 28/06-1978 "Grundejerklage fordi vandstanden var normal"
40. [Ukendt avis "Furesøens Flodemål"](#)

Bilag

1. Plejemetoder

Følgende naturplejemetoder er vurderet nødvendige og samtidig realistiske inden for fredningen:

Rydning af vedplanter
Naturlig hydrologi
Ekstensiv skovdrift
Veteranisering af træer
Sten- og jorddiger
Ny- og genplantning

Rydning af vedplanter

Rydning foretages som udgangspunkt mest nænsomt med håndbårne redskaber fx motorsav eller buskrydder med klinge. Dette gælder særligt ved pleje af kulturminder som beskyttede sten- og jorddiger og fortidsminder, hvor der ryddes for netop at bevare disse.

Rydning af vedplanter er primært nødvendigt for hegnslinjer og arealer med ikke hjemmehørende arter.

Ryddet plantemateriale skal som udgangspunkt fjernes fra plejeområdet. Store stammer og lignende skal dog blive liggende for ikke at mindske mængden af dødt ved. Ved rydningsarbejde bør der tages hensyn til gamle træer med huller, revner og sprækker eller andre bevaringsværdige træer, samt individer af sjældne og insektbestøvede træarter, fx Sort-Pil, Femhannet Pil, Selje-Pil, Kvalkved, Vrietorn og Slåen.

Der kan fortages fældning af større træer i nærheden af store gamle karaktertræer for at bevare disse.

Naturlig hydrologi

Vandløb

Ved frilægning af vandløb skal det nye forløb tilbageføres til et så naturligt tracé, forløb og leje som muligt, med en terrænnær bundkote. Optimalt set skal anlæggelsen give vandløbet mulighed for selv at finde vej i terrænet. Eventuelle overkørsler bør anlægges så små som muligt.

Søer

Der kan foretages oprensning af mindre søer der er under tilgroning med fx dunhammer, tagrør og uønsket vedopvækst efter behov. Dette skal gøres under hensyntagen til de naturhistoriske interesser både de biologiske, geologiske samt hvor der evt. knytter sig særlige kulturhistoriske værdier til en lokalitet.

Ekstensiv skovdrift

Ekstensiv skovdrift indeholder en række forpligtigelser til driften for at karakterisere den som ekstensiv. Denne driftsform sikrer ligeledes en række skovnaturtyper

Der skal foregå naturlig foryngelse, stævning eller etapevis gentilplantning. Ved naturlig foryngelse skal der som udgangspunkt foregå foryngelse baseret på naturligt frøfald. Der må foretages supplerende såning eller plantning de steder, hvor den naturlige foryngelse ikke indfinder sig efter ca. 2 år.

Jordbunden skal på mindst 2/3 af arealet være uforstyrret. Forstyrrelse af jordbunden kan fx være jordbearbejdning eller kørsel i skovbunden med tunge maskiner. Evt. jordbearbejdning skal foretages stribevis og/eller punktvis. Denne jordbearbejdning kan foretages i hele bevoksningen, så længe det samlede areal med forstyrrelse af jordbunden ikke overstiger 1/3 af arealet. Dybe kørsler og traktore spor skal begrænses mest muligt.

Der må ikke foretages nogen former for gødskning, kemisk bekæmpelse eller kalkning.

Der må ikke foretages øget afvanding. Fungerende grøfter må dog vedligeholdes, mens uddybning, oprensning eller anlæg af nye grøfter, eller dræn er ikke tilladt.

Der må gerne foretages aktiviteter der fremmer karakteristiske og hjemmehørende træarter. For arealer, der ikke er Natura 2000-skovnaturtyper, skal de naturligt hjemmehørende træarter fremmes på bekostning af øvrige træarter, når der fældes træer.

Eksisterende stående og liggende dødt ved og træer med hulheder skal bevares, hvilket betyder at alt dødt træ, som findes på starttidspunktet for plejeplanen, skal bevares til naturligt henfald. Træer med hulheder (spættehuller eller større hulheder) må ikke fældes. (se dog undtagelsen nedenfor).

Fældning af træer kan foretages i september og oktober måned.

Efter aftale med Naturstyrelsen vil der uden for denne periode kunne fældes døde træer eller træer med hulheder, hvis de udgør en sikkerhedsrisiko for mennesker eller bygninger. Træerne skal efterlades på arealet til naturligt henfald.

Veteranisering af træer

Ved veteranisering af træer forstås at påføre træer skader for at skabe døde partier, huller, hulheder og råd. Herved kan der i selv relativt unge træer skabes levesteder for organismer tilknyttet dødt og døende ved, der ellers primært er knyttet til gamle træer.

Afbrænding - bål op ad stammen vil svække stammen, og åbne op for skadevoldere.

Kronesprængning – dele af kronen kan sprænges væk, så træet svækkes og der skabes fri indgang til træets indre.

Sten- og jorddiger

Synliggørelse af sten- og jorddiger i landskabet bør ske under hensyntagen til det pågældende dige.

Der kan foretages nænsom rydning af mindre vedplanter på diget med håndbårne redskaber som fx motorsav eller buskrydder med klinge. Det er vigtigt at der ikke foretages optrækning, heller ikke af mindre vedplanter, da der er stor risiko for, at dette vil ødelægge diget.

Der må foretages beskæring af både større og mindre træer på diget, hvis træets grene hænger ned foran. Beskæring skal dog foretages så træet efterfølgende fortsat ser naturligt ud.

Der kan foretages rydning og beskæring af vedplanter, der står foran et dige, for at lade diget fremstå mere synligt. Dette bør gøres så tæt på jorden så muligt, for at lette den opfølgende pleje.

Ny- og genplantning

Nyplantning og genplantning bør kun foregå steder, hvor man ønsker at sikre en beplantning og hvor det ikke er muligt at lade det foregå ved naturlig tilgroning

Ny- og genplantning af levende hegn og skovbryn bør foretages med hjemmehørende lokalitetstilpassede arter. I bryn mod et lysåbent overdrevslandskab bør det derfor gøres med arter tilpasset overdrevets tørre klima. Der kan med fordel benyttes hvidblomstrende arter som slåen, hvidtjørn, mirabel, fuglekirsebær og tørst.

Rudersdal Kommune

By og Miljø - Trafik og Landskab

Øverødvej 2, 2840 Holte

Tlf. 46 11 00 00

rudersdal@rudersdal.dk

www.rudersdal.dk